

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gnojnie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Wójtem Gminy jest Pani Jolanta Stachowicz.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie został powołany Uchwałą Nr XI/37/90 Gminnej Rady Narodowej z dnia 22 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” w Gnojnie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie mieści się w budynku Urzędu Gminy 145, tel. 41 353 20 36. Ośrodek posiada własny REGON 290803694 i NIP 655 14 34 499. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie jest Pani Dorota Boroń.

GOPS w Gnojnie zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Teren gminy został podzielony na dwa rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównym problemem występującym w środowisku, wymagającym interwencji OPS jest bezrobocie.

Ośrodek działa w oparciu o:

Uchwałę Nr XVI/86/2004 z dnia 29 września 2004 r. W sprawie statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Gnojnie, zmienioną Uchwałą Nr XXVI/117/08 Rady Gminy Gnojno z dnia 28 listopada 2008 roku w sprawie zmiany statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie.

Zarządzenie Nr 63/2008 Wójta Gminy w Gnojnie z dnia 5 grudnia 2008 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie.

Uchwałę Nr XXII/107/92 Rady Gminy Gnojno z dnia 30 grudnia 1992 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie do podejmowania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej; Zarządzenie Nr 11/2004 Wójta Gminy w Gnojnie z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie upoważnienia Kierownika GOPS w Gnojnie do wydawania decyzji w sprawach o świadczenia rodzinne; Zarządzenie Nr 15/05 Wójta Gminy w Gnojnie upoważniające do wydawania decyzji w sprawach o postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczke alimentacyjnej; Upoważnienie z dnia 13 sierpnia 2008 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Gnojnie do prowadzenia postępowań w sprawach decyzji; Zarządzenie Nr 40/08 Wójta Gminy w Gnojnie z dnia 13 sierpnia 2008 r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Uchwałę nr XXXI/145/09 Rady Gminy Gnojno z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub zwolnienia od opłat, a także trybu ich pobierania.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Grzegorz Trapcia – inspektor Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli na podstawie upoważnienia do kontroli nr 82/2011 z dnia 08 lutego 2011 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Zofia Syska – Koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Organizacyjnych na podstawie upoważnienia nr 83/2011 z dnia 09 lutego 2011 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecińską,
3. Barbara Nowak – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 81/2011 z dnia 08 lutego 2011 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez

Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Gnojnie* pod pozycją 1/2011.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 10 – 11 luty 2011 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2010 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Ocena zgodności zatrudnienia pracowników ośrodka pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.*
2. *Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.*
4. *Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin, w tym „Niebieskiej Karty”.*
5. *Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych.*
6. *Zbadanie procedury opracowania i uchwalenia przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W Ośrodku zatrudnionych jest 4 pracowników: kierownik, 2 pracowników socjalnych i księgową.

1. Dorota Boroń – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony od 1990 roku. Na stanowisko Kierownika została powołana z dniem 01.01.1995 roku. Ukończyła Zespół Szkół Medycznych im. J. Iżyckiej w Kielcach wydział pracowników socjalnych uzyskując dyplom w zawodzie pracownika socjalnego. W roku 2000 uzyskała tytuł organizatora pomocy społecznej w Policealnej Szkole Pracowników Służb Społecznych w Lublinie. Posiada 25 letni staż pracy, w tym całość w pomocy społecznej.
2. Renata Janik – główna księgowa – zatrudniona na stanowisku głównego księgowego na czas nieokreślony od 2003 roku. W 2000 r ukończyła Prywatną Szkołę Policealną Pracowników Służb Socjalnych w Kielcach, a w 2004 roku ukończyła Policealne Studium Ekonomiczne dla Dorosłych – technik rachunkowości. Ukończyła także szkolenie „Zasady funkcjonowania rachunkowości w Ośrodku Pomocy Społecznej” Posiada 13 letni staż pracy w pomocy społecznej.
3. Zofia Krowińska – pracownik socjalny - zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Ukończyła Zespół Szkół Medycznych im. J. Iżyckiej w Kielcach wydział pracowników socjalnych uzyskując dyplom w zawodzie pracownika socjalnego. Posiada 22 letni staż pracy w tym w pomocy społecznej – 16 lat.
4. Renata Bochnacka - pracownik socjalny – zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W 2007 roku ukończyła Prywatną Szkołę Policealną Pracowników Służb Socjalnych w Kielcach uzyskując tytuł zawodowy pracownik socjalny. Pani Bochnacka posiada 24-letni staż pracy ogółem, w tym 13 lat w pomocy społecznej. Ponadto pracownik dokonuje wypłat świadczeń z pomocy społecznej (w załączeniu zakres czynności).

Kierownik i pracownicy zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej posiadają wymagane kwalifikacje na danym stanowisku.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe, wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Przyjmują wnioski klientów dotyczące potrzeby udzielenia pomocy społecznej, rozpoznają i diagnozują potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskują o udzielenie pomocy, prowadzą akta osobowe klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) i na jednego pracownika socjalnego przypada 2 395 mieszkańców. Ponadto w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gnojnie nie wyodrębniono oddzielnej komórki ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Zadania te wykonują pracownicy socjalni, a jeden z nich dodatkowo pełni funkcję kasjera.

Ad. 2 Ocena trybu postępowania w sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych.

Zasiłki stałe.

W roku 2010 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 24 osób, w tym dla 19 samotnych. W 2011 roku w dniu kontroli zasiłek stały otrzymywało 18 osób. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Kontroli poddano akta na podstawie, których wydano decyzje nr: 8122/Rs/7/2006; 8122/Rs/8/2010; 8122/Rs/4/2010; 8122/Rs/6/2011; 8122/Rs/12/2010; 8122/Rs/13/2011; 8122/Rs/3/2010; 8122/Rs/4/2011; 8122/Rs/9/2010; 8122/Rs/14/2011; 8122/Rs/18/2010; 8122/Rs/10/2011; 8122/Rs/11/2011 zmieniona decyzją 8122/Rs/11/2010/zm; 8122/Rs/3/2011; 8122/Rs/1/2010; 8122/Rs/2/2011; 8122/Rs/17/2010; 8122/Rs/7/2011; 8122/Rs/19/2010; 8122/Rs/7/2010 zmieniona decyzją nr 8122/Rs/7/2010zm i uchylona decyzją znak 8122/Rs/26/2010 w sprawie wydano także decyzję dotyczącą zwrotu nienależnie pobranego świadczenia 8122/Rs/26/2010/ZW.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem klienta. Skontrolowane akta zawierały dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. W decyzjach informowano stronę, że *„za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne do ZUS. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”*. Decyzje zainteresowani odbierali osobiście, bądź były one wysyłane za pośrednictwem poczty ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W 2010 roku Ośrodek opłacał składkę zdrowotną za 21 osób wydatkując na ten cel 6 327 zł.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Wypłata świadczeń realizowana jest w kasie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zasiłki okresowe.

W roku 2010 pomocą okresową objęto **27 osób** na kwotę **14 647 zł**. Głównym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie – 22 osoby. Kwoty zasiłków pokrywane były z dotacji celowej oraz z zadań własnych gminy. Wysokość zasiłków jest zgodna z art.38 ustawy o pomocy społecznej. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłki okresowe nie były przyznawane.

Kontroli poddano dokumentację losowo wybranych osób objętych pomocą na mocy decyzji nr: 8123/Ro/1/2010; 8123/Ro/2/2010; 8123/Ro/8/2010; 8123/Ro/11/2010; 8123/Ro/29/2010; 8123/Ro/3/2010; 8123/Ro/5/2010; 8123/Ro/6/2010; 8123/Ro/7/2010; 8123/Ro/18/2010; 8123/Ro/25/2010; 8123/Ro/9/2010; 8123/Ro/10/2010; 8123/Ro/19/2010; 8123/Ro/13/2010; 8123/Ro/17/2010; 8123/Ro/20/2010; 8123/Ro/22/2010; 8123/Ro/27/2010; 8123/Ro/34/2010.

Zastrzeżenie kontrolujących decyzja nr 8123/Ro/34/2010. Zgodnie z decyzją przyznano pomoc okresową na listopad i grudzień. W listopadzie świadczenie wyliczono prawidłowo, natomiast w grudniu świadczenie wypłacono w kwocie pomniejszonej o 38,42 zł, mimo iż nie uległy warunki bytowe rodziny (nieprawidłowa decyzja stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu).

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy nowy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali aktualizację wywiadu. W aktach były wnioski opatrzone datą wpływu, aktualne dochody z zakładów pracy oraz odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów

pracy. Brak było natomiast potwierdzeń z Urzędu Gminy dotyczących powierzchni gospodarstwa rolnego oraz zaświadczeń o wysokości świadczeń rodzinnych.

Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu polityki społecznej. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Ponadto kontrolujący ustalili, iż w decyzjach przywołano nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2010 roku objęto ogółem **510 osób**, a ogólny koszt Programu wyniósł **125 000 zł** (dotacja 87 750 zł oraz 37 250 zł ze środków własnych). Pomoc w formie posiłków otrzymało **212 dzieci** i młodzieży ze 118 rodzin, na które Ośrodek wydatkował **75 248 zł**. Na zakup żywności przyznano zasiłki celowe dla **113 osób** ze 106 rodzin na kwotę **49 752 zł**.

W roku 2011 na dzień kontroli dożywianiem objętych jest 196 dzieci i młodzieży.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Gnojno:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów dożywianych do 31.XII.2010r.	Liczba uczniów dożywianych od 01.XII.2011r.	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Gnojnie	36	35	2 zł	jedno danie gorące
2.	Szkoła Podstawowa w Jarząbkach	14	14	2 zł	jedno danie gorące
3.	Szkoła Podstawowa w Raczcach	47	41	2 zł	jedno danie gorące
4.	Szkoła Podstawowa w Balicach	25	22	2 zł	jedno danie gorące
5.	Szkoła Podstawowa w Kosternie	16	13	2 zł	jedno danie gorące
6.	Gimnazjum w Gnojnie	74	71	2 zł	mleko, bułki, kanapki – do 30.XII.2010r. obecnie jedno danie gorące

Pomoc w wyżej wymienionej formie udzielana była na wniosek szkoły lub pracownika socjalnego. Podczas kontroli sprawdzono akta na podstawie których wydano decyzje znak: 8127/Doż/201/2010; 8127/Doż/200/2010; 8127/Doż/197/2010; 8127/Doż/192/2010; 8127/Doż/189/2010; 8127/Doż/183/2010; 8127/Doż/168/2010; 8127/Doż/164/2010; 8127/Doż/155/2010; 8127/Doż/139/2010; 8127/Doż/131/2010; 8127/Doż/106/2011; 8127/Doż/100/2011; 8127/Doż/93/2011; 8127/Doż/85/2011; 8127/Doż/77/2011; 8127/Doż/69/2011; 8127/Doż/56/2011; 8127/Doż/50/2011; 8127/Doż/39/2011; 8127/Doż/30/2011; 8127/Doż/20/2011; 8127/Doż/12/2011; 8127/Doż/4/2011.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy celowej** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na podstawie których wydano decyzje nr: 8127/Doż-cel/10/2010; 8127/Doż-cel/1/2010; 8127/Doż-cel/5/2010; 8127/Doż-cel/14/2010; 8127/Doż-cel/15/2010; 8127/Doż-cel/28/2010; 8127/Doż-cel/35/2010; 8127/Doż-cel/34/2010; 8127/Doż-cel/48/2010; 8127/Doż-cel/62/2010; 8127/Doż-cel/105/2010; 8127/Doż-cel/158/2010; 8127/Doż-cel/151/2010; 8127/Doż-cel/150/2010; 8127/Doż-cel/68/2010; 8127/Doż-cel/74/2010; 8127/Doż-cel/163/2010; 8127/Doż-cel/161/2010; 8127/Doż-cel/160/2010.

Pomoc przyznawano celowo zasadnie na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Decyzje zainteresowani odbierali osobiście, bądź były one wysyłane za pośrednictwem poczty ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ad 3. Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.

Usługi opiekuńcze w 2010 roku świadczone były przez cztery opiekunki domowe, zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach umowy – zlecenie. Pomocą objęto 4 osoby. Usługi wykonywane były za odpłatnością. W roku bieżącym, do dnia kontroli, pomoc w formie usług opiekuńczych kierowana jest do 2 środowisk przez dwie opiekunki.

Odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr XXXI/145/2009 Rady Gminy w Gnojnie z dnia 29 kwietnia 2009 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, a także trybu ich pobierania.

W trakcie kontroli sprawdzono akta zawierające dokumentację dotyczącą decyzji nr: 8225.2.2011; GOPS 8141.Ruo/1/2011; GOPS 8141.Ruo/2/10 i decyzja zakańczająca realizację usług GOPS.8141.Ruo/2/10/zak; GOPS.8141.8141.Ruo/2/2009.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2010 r. opłacał pobyt za 7 osób umieszczonych w domach pomocy, wydając na ten cel kwotę **101 260 zł.** W dniu kontroli w domach pomocy społecznej przebywało nadal 6 osób.

Ad 4. Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin, w tym „Niebieskiej Karty”.

W kontrolowanym Ośrodku pracą socjalną w 2010 roku objęto **27** rodzin. Praca socjalna miała na celu pomoc i wsparcie w przezwyciężeniu problemów życia rodzinnego, pomocy w umieszczeniu na oddziale psychiatrycznym i domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu orzeczenia o niepełnosprawności, pomoc przy zatrudnieniu w ramach prac społecznie – użytecznych .

Poniżej kontrolujący przedstawiają przykłady pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych mającej na celu usamodzielnienie klientów pomocy społecznej:(...).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2010 wypełnił **2 Niebieskie Karty – Pomoc Społeczna**. Informacje dot. przemocy w jednym przypadku były przekazywane przez posterunek policji. Sprawcami byli teściowa wobec synowej i mąż. W obu przypadkach skierowano osoby pokrzywdzone do Zespołu Interwencji Kryzysowej w Busku – Zdroju, gdzie uzyskały pomoc psychologiczną. Wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jedną osobę skierowano na leczenie odwykowe.

Ad. 5 Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych

W 2010 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gnojnie zostały zawarte 4 kontrakty socjalne.

Kontrakty miały na celu zmotywowanie klientów pomocy społecznej do podjęcia zatrudnienia, uczestniczenia w kursach organizowanych w ramach programów aktywizacji terenów wiejskich. Kontrakty sporządzone są prawidłowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego. Klienci wywiązali się ze zobowiązań zawartych w w/w kontraktach.

Ad 6 Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”

Aktualna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gnojno została przyjęta uchwałą Nr XXVI/118/2008 Rady Gminy Gnojno z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gnojno na lata 2008 – 2 013. Aktualizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (GSRPS) została dokonana w trakcie procesu partycypacyjnego w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich – Programu Integracji Społecznej, który zakładał dokonanie aktualizacji GSRPS. Proces aktualizacji Strategii trwał od grudnia 2007 r. do końca czerwca 2008 r. 28.02.2008 r. odbyło się w Gminie Gnojno spotkanie informacyjne z Konsultantem Regionalnym PPWOW na którym dokonano oceny GSRPS. Uczestniczyło w nim 38 osób. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została pozytywnie zaopiniowana przez Konsultanta Regionalnego panią Małgorzatę Rudnicką. Opinia stanowi integralny załącznik Strategii.

Powołanie zespołu roboczego

Zarządzeniem Wójta Gminy Gnojno Nr 14A/2008 z dnia 5 kwietnia 2008 r. powołany został Koordynator oraz Zespół roboczy ds. współpracy przy realizacji Programu Integracji Społecznej (zał. Nr 2 do protokołu), którego zadaniem było m.in. przygotowanie danych oraz opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Odbyły się 3 spotkania warsztatowe, które miały na celu przygotowania materiału do aktualizacji strategii. W warsztatach oprócz członków w/w zespołu uczestniczyli

przedstawiciele społeczności lokalnej: sołtysi, radni, dyrektorzy szkół, przedstawiciele kół gospodyń wiejskich z terenu gminy Gnojno: 18.04.2008 r. – uczestniczyło 19 osób, 15.05.2008 r. – uczestniczyło 14 osób, 30.06.2008 r. – uczestniczyło 11 osób.

Warsztaty prowadzone były przez moderatorów a cały proces był monitorowany przez Konsultanta Regionalnego.

Diagnoza problemów społecznych

Diagnoza problemów społecznych została opracowana na podstawie przedstawionej sytuacji społecznej, ekonomicznej, zdrowotnej i demograficznej gminy oraz analizy danych statystycznych z uwzględnieniem danych najbardziej aktualnych tj. za 2007 rok. Dokonano identyfikacji problemów społecznych w następujących obszarach:

1. Edukacja publiczna i opieka nad dziećmi
 - ograniczone możliwości rozwijania zainteresowań w szkole i poza nią,
 - niedostateczna ilość zajęć pozalekcyjnych,
 - brak przedszkoli,
 - ograniczone możliwości uczestniczenia dzieci i młodzieży w zorganizowanym wypoczynku letnim
2. Ochrona zdrowia
 - utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej
 - ograniczone możliwości uprawiania sportu oraz rekreacji i wypoczynku.
3. Kultura
 - ograniczony dostęp do kultury na terenie gminy (brak domu kultury)
 - spadająca potrzeba aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym.
4. Problemy alkoholowe
 - obniżający się wiek osób sięgających po alkohol oraz zwiększająca się liczba osób nadmiernie pijących,
 - znieczulica społeczna,
 - rosnąca alienacja jednostek i rodzin z problemem alkoholowym.
5. Kontakty społeczne i aktywność społeczna np.:
 - niska aktywność społeczna mieszkańców,
 - bardzo mała liczba działających na terenie gminy organizacji pozarządowych,
 - brak wolontariuszy,
 - rosnąca alienacja jednostek i rodzin

6. Zabezpieczenie materialne

- wysoki poziom bezrobocia, w tym agrarnego
- niski poziom samozatrudnienia
- trudna sytuacja materialna osób i rodzin utrzymujących się z rolnictwa,
- wyuczona bezradność
- utrzymywanie się „szarej strefy”

7. Ekologia

- niska świadomość ekologiczna mieszkańców

Wyodrębniono cztery grupy społeczne, które dominują i wymagają szczególnego wsparcia.

Poszczególne grupy zostały w diagnozie scharakteryzowane. Są to:

- rodziny z problemem alkoholowym, narkomanią.
- dzieci i młodzież.
- osoby bezrobotne i ich rodziny,
- osoby niepełnosprawne i starsze.

Analiza SWOT

Na podstawie diagnozy w GSRPS została sporządzona analiza SWOT (określenie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń) dla Gminy Gnojno:

Mocne strony: atrakcyjne, czyste środowisko, potencjał ludzki, chęć zmiany na lepsze.

Słabe strony: zła infrastruktura, mała aktywność społeczna, brak dbałości środowisko i estetykę, patologia, brak ośrodków kultury i obiektów sportowych.

Szanse: aktywność młodych ludzi, bogate dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, budowa szlaków turystycznych, marka produktów lokalnych, zintegrowanie mieszkańców.

Zagrożenia: postępujące zniechęcenie do działań społecznych, ubożenie społeczeństwa, brak wiary w powodzenie działań, emigracja młodych ludzi

Wizja: *„Gmina Gnojno to dobrze zarządzana gmina, ze świetnie rozwiniętą infrastrukturą społeczną. Jej mieszkańcy mają pracę i żyją w dobrobycie, korzystają z bogatej oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej. Dzięki swoim produktom lokalnym promuje się w regionie i w Polsce”.*

Harmonogram działań z podaniem kosztorysu na określone cele.

Na podstawie diagnozy problemów społecznych oraz w oparciu o wnioski jakie płyną z analizy SWOT zdefiniowano cele strategiczne i operacyjne – str. 31-32 strategii oraz sporządzono dla nich szczegółowy harmonogram realizacji. W harmonogramie (str. 36-41 strategii) wskazano treść zadania, sposób realizacji, podmiot odpowiedzialny i realizujący zadanie, źródła finansowania, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki realizacji.

Według zapisów strategii realizacja zadań odbywać się będzie w oparciu o roczne plany operacyjne zawierające zadania, projekty i programy wraz ze wskaźnikami realizacji celów.

Plany takie do dnia kontroli nie były sporządzane.

Monitorowanie i ewaluacja

W strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Gnojno na str. 34 zapisano, iż „system monitorowania strategii odbywać się będzie w oparciu o roczne sprawozdania” Wyznaczono Koordynatora realizacji strategii, którym jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Przewidziano również powołanie zespołu ds. wdrażania strategii, który powinien zbierać się raz w roku w celu dokonania oceny poziomu wdrożenia celów i kryteriów działań a swoją opinie i sugestie na temat proponowanych rozwiązań przekazywać Wójtowi i Radzie Gminy.

Do dnia Kontroli formalnie nie powołano w/w Zespołu.

Przedstawiono kontrolującemu „oceną wdrożenia kierunków działań SRPS” na dzień 30 października 2010 r. sporządzoną przez Kierownika GOPS. (zał. Nr 3 do protokołu). Na dokumencie widnieją podpisy osób uczestniczących w ocenie wdrożenia strategii.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, celowego przyznano celowo i zasadnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Nieprawidłowości wykryto w przypadku decyzji przyznającej zasiłek okresowy znak: 8123/Ro/34/2010 przyznającej zasiłek okresowej w nieprawidłowej wysokości. W skontrolowanych aktach znajdują się aktualne zaświadczenia zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur. Brak jest potwierdzeń z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego oraz o wysokości świadczeń rodzinnych. Ponadto decyzje na zasiłki okresowe mają nieaktualny publikator ustawy o pomocy społecznej.

Decyzje przyznające pomoc odbierane są osobiście przez klientów pomocy społecznej lub przesyłane są pocztą za zwrotnym poręczeniem odbioru.

Bardzo pozytywnym faktem jest, iż od 1 stycznia 2011 roku dożywianie we wszystkich szkołach prowadzone jest w formie gorącego posiłku.

W kontrolowanym Ośrodku kontrakt socjalny jest bardzo rzadko jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.). W kontrolowanym Ośrodku na jednego pracownika przypada 2 395 osób. Ponadto zastrzeżenie pracownicy są obciążeni dodatkowymi obowiązkami, które znacznie ograniczają możliwość świadczenia właściwej pracy socjalnej (w 2010 r. prace socjalną prowadzono jedynie w 26 środowiskach). Pracownicy socjalni odpowiedzialni są za realizację świadczeń rodzinnych, a jeden z nich wypłaca również świadczeń z pomocy społecznej w kasie Ośrodka

Kontrolowany Ośrodek posiada dobre warunki lokalowe.

Zarządzanie (monitorowanie i ewaluacja) strategii powinno polegać na systematycznej ocenie realizowanych celów i działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych. Strategia zawiera zapisy dotyczące sposobu monitorowania i ewaluacji strategii, które w praktyce nie są w pełni realizowane, a mianowicie:

- nie powołano Zespołu ds. wdrażania strategii,
- nie są opracowywane roczne plany operacyjne realizacji strategii,
- brak systematycznej (corocznej) oceny realizacji strategii.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

– sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół

inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzono i przekazano 4 marca 2011 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Grzegorz Trapcia
2. Barbara Nowak
3. Zofia Syska

Ze strony kontrolowanej:

Dorota Boroń – Kierownik Ośrodka